

Postanowienie z dnia 23 listopada 2006 r.

II PZ 43/06

Od apelacji lub skargi kasacyjnej w sprawie z zakresu prawa pracy należy uiścić opłatę stosunkową od wartości przedmiotu zaskarżenia, choćby była niższa od 50.000 zł, jeżeli wartość przedmiotu sporu określona według reguł zawartych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego (art. 19 i następne) przekracza tę kwotę (art. 13 w związku z art. 18 ust. 2 i art. 35 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn, Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 listopada 2006 r. sprawy z powództwa Ryszarda L. przeciwko Fundacji „Zakłady K.” w K. o zapłatę, na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18 maja 2006 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 18 maja 2006 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu odrzucił skargę kasacyjną pozwanej Fundacji „Zakłady K.” w K. od wyroku tego Sądu z dnia 9 lutego 2006 r. W uzasadnieniu postanowienia stwierdzono, że z brzmienia art. 35 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach w sprawach cywilnych wynika, że w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 zł, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych opłatę stosunkową. Oznacza to, że rodzaj należnej opłaty od skargi kasacyjnej nie jest uzależniony od wartości przedmiotu zaskarżenia, lecz zależy od wartości przedmiotu sporu. Skoro w niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosiła 205.000 zł, to wnoszący skargę kasacyjną winien uiścić opłatę stosunkową od wskazanej wartości przedmiotu za-

skarżenia w kwocie 48.566 zł. Ustalona w taki sposób opłata wynosi 2.429 zł, a w konsekwencji wniesienie przez skarżącego opłaty podstawowej w kwocie 30 zł powoduje skutek w postaci nieuiszczenia należnej opłaty i uzasadnia odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 130² § 3 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie strona pozwana wniosła o jego uchylenie „i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania”. W ocenie skarżącego przepis art. 13 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych formułuje zasadę, że opłatę stosunkową oblicza się w wysokości 5% wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia. Przepisy ustawy nie uzależniają sposobu obliczania opłaty stosunkowej od jakichkolwiek innych warunków niż wartość przedmiotu zaskarżenia, a zatem w przypadku wniesienia środka odwoławczego lub środka zaskarżenia opłatę sądową oblicza się przyjmując wartość przedmiotu zaskarżenia, a nie wartość przedmiotu sporu. W konsekwencji, skoro art. 13 ustawy wskazuje, że w przypadku złożenia skargi kasacyjnej pobiera się opłatę stosunkową od wartości przedmiotu zaskarżenia, a przepis art. 35 ust. 1 ustawy stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się od skargi kasacyjnej opłatę podstawową, to należy pobrać taką właśnie opłatę w kwocie 30 zł, tym bardziej, że przepis art. 14 ust. 4 ustawy stanowi, że pobranie od pisma opłaty podstawowej wyłącza pobranie innej opłaty.

Ponadto skarżący podniósł, że posiada status organizacji pożytku publicznego i z tego względu zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873 ze zm.) przysługuje mu, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, zwolnienie od opłat sądowych. Skoro ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie zawiera uregulowań odnoszących się do podmiotów, które są zwolnione od kosztów sądowych na mocy innych przepisów, przeto stosownie do art. 14 ust. 1 w związku z art. 35 ust. 1 tej ustawy należy przyjąć, że do podmiotów tych należy stosować przepisy regulujące opłatę podstawową.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Stosownie do art. 24 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873 ze zm.), organizacji pożytku publicznego przysługuje, na

zasadach określonych w przepisach odrębnych, między innymi zwolnienie od opłat sądowych - w odniesieniu do prowadzonej przez nią działalności pożytku publicznego. Zatrudnianie pracowników nie należy do przedmiotu działalności statutowej skarżącego i już z tego względu nie mógłby on korzystać z ustawowego zwolnienia od obowiązku uiszczania opłat sądowych w sprawach z zakresu prawa pracy. Przede wszystkim jednak powołany wyżej przepis odsyła do zasad określonych w przepisach odrębnych. Do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) takim przepisem był niewątpliwie art. 8 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.), zgodnie z którym organizacje pożytku publicznego działające na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, nie miały obowiązku uiszczania opłat sądowych, z wyjątkiem spraw dotyczących prowadzonej przez te organizacje działalności gospodarczej. Obowiązująca od 2 marca 2006 r. ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. nie zawiera odpowiednika wskazanego przepisu, ani nie wymienia organizacji pożytku publicznego wśród określonych w art. 96 ust. 1 podmiotów korzystających z ustawowego zwolnienia od obowiązku uiszczania opłat. Mocą tej ustawy uchylony został również art. 263 § 1 k.p., według którego postępowanie w sprawach o roszczenia pracownika ze stosunku pracy było wolne od opłat sądowych. Z powyższych względów w aktualnym stanie prawnym brak jest podstaw do przyjęcia, że strona pozwana korzysta z mocy ustawy ze zwolnienia od ponoszenia takich opłat.

W niniejszej sprawie powód dochodził należności w kwocie 205.000 zł. Wyrokiem z dnia 18 października 2005 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził na jego rzecz od pozwanej Fundacji kwotę 145.000 zł, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Apelację od powyższego wyroku wywiodły obydwie strony - powód w części oddalającej powództwo w kwocie 60.000 zł oraz pozwany w części powództwo uwzględniającej co do kwoty 48.566 zł. Wyrokiem z dnia 9 lutego 2006 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu obie apelacje oddalił. Oznacza to, że wartość przedmiotu sporu objęta zarówno wyrokiem Sądu pierwszej jak i drugiej instancji wynosiła powyżej 50.000 zł.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o

stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 zł, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych opłatę stosunkową. Opłata stosunkowa uregulowana jest w art. 13 ustawy, w myśl którego opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe, przy czym wynosi ona 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia. W myśl art. 18 ust. 2 przepisy ustawy przewidujące pobranie opłaty od pozwu lub wniosku wszczynającego postępowanie w sprawie stosuje się również między innymi do opłaty od skargi kasacyjnej, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Brzmienie powołanych przepisów prowadzi do wniosku, że opłacie sądowej podlega skarga kasacyjna wniesiona w sprawie z zakresu prawa pracy, natomiast rodzaj opłaty jest uzależniony od wartości przedmiotu sporu, określonej według reguł zawartych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego (art. 19 i nast.). Treść zdania drugiego art. 35 ust. 1 ustawy jest wyrażona i wynika z niej wprost, że rodzaj opłaty w sprawach z zakresu prawa pracy (podstawowa, stosunkowa) zależy od wartości przedmiotu sporu przewyższającego kwotę 50.000 zł, a nie od wartości przedmiotu zaskarżenia, jak błędnie wywodzi skarżący. W niepublikowanym dotychczas postanowieniu z dnia 21 września 2006 r., II PZ 34/06, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że uzależnienie rodzaju opłaty od wartości przedmiotu sporu wynika nie tylko z treści wymienionego przepisu, ale także z analizy systemowej. W art. 35 ust. 1 ustawy wymienione są jako podlegające opłacie wyłącznie środki zaskarżenia. Natomiast w art. 13 ustawy ustawodawca wyraźnie rozróżnia przypadki pobierania opłaty stosownie do wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia. Jeżeli więc w art. 35 ust. 1 ustawy, który obejmuje tylko środki zaskarżenia, nie uzależnia rodzaju opłaty od wartości przedmiotu zaskarżenia, to oznacza to, że jest ona zależna od wskazanej w tym przepisie wartości przedmiotu sporu. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni ten pogląd podziela. Jeżeli więc wartość przedmiotu sporu określona w myśl art. 19 k.p.c. przekracza kwotę 50.000 zł, to od apelacji lub skargi kasacyjnej należy uiścić opłatę stosunkową od wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 13 w związku z art. 18 ust. 2 ustawy), choćby wartość ta była niższa niż 50.000 zł. Strona pozwana mogła więc zaskarżyć wyrok w części obejmującej przedmiot sporu, którego wartość jest niższa od kwoty 50.000 zł, nie spowodowało to jednak zmiany rodzaju należnej opłaty ze stosunkowej na podstawową.

Z powyższych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴
k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

=====